

BİLİM KURULU

Dr. Ümit Özcan
Dr. Deniz Altay Baykan
Yrd. Doç. Dr. Bediz Yılmaz Bayraktar

Aksu Bora
Prof. Dr. Funda Şenol Cantek
Dr. Özlem Çelik
Doç. Dr. Sevgi Uçan Çubukcu
Özlem İngün
Hatice Kapusuz
Prof. Dr. Serap Kayasü
Prof. Dr. Alev Özkazanç
Pınar Öztürk
Dr. Burcu Şentürk
Ege Tekinbaş

Yıldız Tokman
Dr. Gül Tüzün
İlknur Üstün

YÜRÜTME KURULU

F.Dilek Aydın
Şelale Balambar
Doç. Dr. Kübra Cihangir Çamur
E. Simay Dağ
Dilan Eyyüpoğlu
Filiz Hekimoğlu
Menşure Işık
Duygu Kalkanlı
Sultan Karasüleymanoğlu
Deniz Kimyon
Elif Muratoğlu
Esra Oğuz
S .Fulya Önay
Doç. Dr. Burcu Özüduru
Dr. Gülçin Tunç
Büşra Cizrelioğulları Sadak
Yıldız Tahtacı
Kumru Çılgin
Yrd. Doç. Dr. Melis Oğuz
Ceyda Sungur
Nursun Akıncı

TMMOB YK Üyesi
Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi
Humboldt Üniversitesi Misafir Öğretim Üyesi-
Almanya
Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi
Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi
Yaşar Üniversitesi Öğretim Üyesi
İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doğuş Üniversitesi Öğretim Görevlisi
Sivil Toplum Geliştirme Merkezi
Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi
Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi
Hacettepe Üniversitesi Öğretim Görevlisi
Ege Üniversitesi Öğretim Üyesi
Birleşmiş Milletler Kadın Dostu Kentler
Ortak Programı Eski Türkiye Koordinatörü
CEDAW Türkiye
Yıldız Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi
Kadın Kolektifi

ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Ankara Şube
ŞPO Bursa Şube
ŞPO Diyarbakır Şube
ŞPO Diyarbakır Şube
ŞPO İstanbul Şube
ŞPO İstanbul Şube
ŞPO İstanbul Şube
ŞPO İzmir Şube

**BİLDİRİ ÖZETLERİ SON GÖNDERİM TARİHİ:
19 ARALIK 2016**

**ÖZETLERİN KABULÜ:
27 OCAK 2017**

**YER:
ANKARA BAROSU
EĞİTİM MERKEZİ
İhlamur Sokak No:1
Kızılay-Ankara**

Etkinlik Sekreteryası:

TMMOB

Şehir Plancıları Odası Genel Merkezi

Kadın Komisyonu

Atatürk Bulvarı, Bulvar Apt. No: 219/7 Çankaya-Ankara

Tel: (+90) 312 418 30 75 Faks: (+90) 312 417 90 55

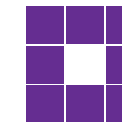
spokadinkom@spo.org.tr

S
E
M
P
O
Z
Y
U
M

Toplumsal Cinsiyet ve Kent-Mekan

11-12 Mart 2017 Ankara

TMMOB

Şehir Plancıları Odası

Kadın Komisyonu

Günümüzden altı yüzyıl önce, Avrupa'nın bilinen ilk profesyonel yazarı olan Christine de Pizan "Kadınlar Kenti" kitabını yazdığı Ortaçağda kadınların ikincil görülmesine karşı sesini yükseltti. Kadınların kendine yetebilirliğini, bağımsızlığını, öz savunma hakkını ve kadın dayanışmasını bir kent alegorisi ile anlatmıştı. Bugün pek azımız kent kurgulu ütopyalardan söz ederken ve hatta onun yaşadığı dönemden neredeyse bir yüzyıl sonra ütopyaların öncü isimleri sayılan Thomas More'a, Francis Bacon'a referans verirken Christine'i hatırlıyoruz. Peki, kaçımızın aklına kent kurgusu içeren ütopyalar denince Christine'in adı geliyor?

Christine'in edebiyat tarihinde ve kent ütopyaları yazınında azımsanan, hatta görünmez olan yeri "erkek olmayanların" toplumsal varoluşlarını şekillendirmeye zorlayan temel, evrensel ve süregiden biçimlerden sadece küçük bir örnek. Bu örnek, belli bir coğrafya ve zamana hapsedilemeyecek kadar yaygın ve sistematik olan, insanları kadın ve erkek olarak iki ayrı cinsiyet ve zıt cinsel yönelimli kabul eden heteronormatif bakış açısı ve toplumsal cinsiyet rollerini benimseyen patriyarkal değerler ile kurulmuş her toplumda farklı biçimlerde mevcuttur. siyasi iktidar/devlet, ev/işyeri, kamusal/özel mekan gibi farklı alanlar ve küresel-ulusal-yerel düzeyler gibi farklı ölçeklerde bu hegemonik nitelik, bu anaakım değer ve önkabuller temelinde yapılaşan toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve tüm bunların tetiklediği şiddet, ne yazık ki, düzey açısından değişse de tarihin her döneminde ve her toplumda gözlenen olgulardır.

Tüm bu toplumsal cinsiyet temelli baskı biçimleri 19. yüzyıldan itibaren dalga dalga gelişen örgütlü ve örgütsüz feminist mücadele ve özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısıyla birlikte görünür hale gelen LGBTQİ hareketiyle püskürtülmeye çalışılmaktadır. Bu mücadeleler, bir yandan toplumsal değişimin önünü açarken diğer yandan temel hak ve özgürlüklerin elde edilmesinde de önemli kazanımlar sağlamıştır.

Söz konusu kazanımlar gündelik hayatın daha özgür ve ayrımcılıktan uzaklaşmış biçimlerine imkan kılarken, akademik dünyanın ilgisine de mazhar olmuştur. Planlama gibi mekanın organizasyonu ve üretimi üzerine çalışan çeşitli disiplinlerin tartışma eksenini hem akademik hem de uygulamada toplumsal cinsiyet temelli bir bakış açısıyla geliştirmede bu kazanım ve mücadelelerin rolü önem kazanmaktadır. Sözkonusu kazanımlar önemli olmakla birlikte, ne yazık ki sınırlı da kalmaktadırlar. Bu toplumsal hareketlerin kent/me kan çalışmaları üzerindeki etkisini, diğer yandan ise sahip oldukları kentsel niteliği gözden kaçırmadan yaşam alanlarımızın kuruluşuna bakarken toplumsal cinsiyet perspektifini geliştirmeye ve bu sınırlılıkları aşmak için toplumsal cinsiyet perspektifini temel alan kent/me kan çalışmalarının geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Türkiye'de bu alandaki çalışmalarda yaklaşık son on yıldır artan bir ivme gözlense de özellikle kentsel mekanın kullanımı ve üretimi üzerine geliştirilmeye muhtaç bir alan önümüzde durmaktadır. Diğer taraftan, son dönemde özellikle emek sürecinin çeşitli

siyasalarla yeniden düzenlendiği ülkemizde kadınların hane içi emek süreçlerine hapsedildiği, bir doğum makinası olarak kurgulandığı ya da daha esnek ve güvencesiz koşullarda çalışmaya zorlandığı bir iklimden geçmekteyiz. Bu süreç kadınları ikincil bir konuma iterken, toplumsal cinsiyet temelli işbölümünün daha güçlü bir şekilde yeniden üretildiği bir dönemin de başlangıcıdır. Kadınlar üzerindeki hane içi ve emek sürecindeki rollerin yeniden düzenlendiği bir süreçle sınırlı kalmayan bu dönem aynı zamanda hem kadınların, hem LGBTQİ bireylerin farklı yoğunluklarda şiddete ve toplumsal baskıya da maruz kaldığı bir dönemin kapılarını açtı.

Birincisi, ülkemizde yaklaşık son 10 senedir, kente toplumsal cinsiyet gözlüğünden bakan çalışmalar eskiye oranla önemli bir birikim yaratmış olmakla birlikte bu tür çalışmalar sayıca hala yetersiz, içerik ve erişim kitlesi ise kısıtlı. Dahası planlama meslek alanı dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de farklı cinslerin ve cinsiyet yönelimine sahip bireylerin kenti tecrübe edişlerini dikkate alacak ve bu anlamdaki farklı gereksinimlerin karşılanmasına olanak verecek kuramsal ve pratik donanımına sahip değil. İkincisi, ülkemizdeki kentleşme-konut –çevre ve emek politikalarının son dönemdeki genel görünümüne baktığımızda; siyasi iktidarın, cinsiyetler arası görevleri yeniden tanımlarken kadınları daha çok hane içinde yapılan etkinliklere ittiğini ve yaşam alanlarını bu çerçevede tanımlayan uygulamaları hayata geçirdiğini görüyoruz. Oysa ki, iktidarın uygulamaya koymak istediği bu yapı, dünyada erken-endüstri toplumlarında görülen ve kadını ev ile yakın çevresi arasında ilişkilendiren, kadını üretim etkinliklerinden ayırarak yükümlülüklerini hane içi işler ve aile bakımı ile sınırlandıran bir döneme ait bir anlayış.

Mevcut siyasi iktidar, ayrıca, farklı cinsel yönelim ve cinsiyet kimliklerine sahip bireylere yönelen toplumsal şiddete ve nefret algısına karşı etkili düzenlemeler yapmaktan bilinçli olarak uzak duruyor ve böylece eril toplumsal değerlerin siyasi alandaki meşruiyetini pekiştiriyor. Neticede, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve bununla ilişkili şiddet mevcut politika uygulamaları ve söylemleri ve anaakım medyanın desteğiyle, ne yazık ki her geçen kuvvetleniyor.

Tüm bu süreçleri akılda tutarak ve toplumsal yapı ve ilişkiler ile mekanın kurulması arasındaki karşılıklı etkileşimi bir önkabul olarak alarak;

- Mekanın cinsiyetçi veya cinsel kimlik körü kurgusunun patriyarkal güç ilişkilerinin ve erkek egemenliğinin yeniden üretimine katkıda bulunduğu gerçeğini açığa çıkarmak,
- Özel ve kamusal alanlarda toplumsal cinsiyet eşitsizlik ve ihlallerini ortaya koymak,
- Kadınların ve çeşitli cinsel kimliklerin toplumsal varoluşu açısından tespit edilen sorunların çözümüne yönelik olarak farklı disiplinlerin (planlama, mimarlık, mühendislik, sosyal politika, sosyoloji, psikoloji, kamu yönetimi vb.) bakış açılarından beslenen, mekana ve kente dair yeni okuma yöntemlerini ortaya koymak,

- Yerel ve kamusal hizmetlerin sunumunda toplumsal cinsiyet rollerini temel almayan ve bu ilkeyi özümseyen bir yerel/merkezi yönetim anlayışının geliştirilmesine katkı sağlamak için,

ulusal nitelikli olan ve disiplinler arası katılımın teşvik edildiği Toplumsal Cinsiyet ve Kent/Mekan Sempozyumu'nun ilkinin 11-12 Mart 2017 tarihinde Ankara'da düzenleyecek olmanın heyecanını yaşıyoruz.

Kent çalışmaları alanında toplumsal cinsiyet bakış açısının derinleşmesine katkı sunmayı ve bu anlamda bir bilimsel platform oluşturmayı hedefleyen bu sempozyuma kuramsal/görgül araştırma sunumları yanında, oturum ya da etkinlik önerisi de kabul edilecektir. Bunlarla sınırlı olmamakla birlikte, sempozyum tartışmalarının aşağıda verilen konu/temalar etrafında şekillenmesini- yapısal sorunları önceliklendirmek ve güncel gelişmeleri değerlendirmek anlamında- önemli görüyoruz:

- Mekansal ve stratejik planların hazırlanması ve uygulanması süreçleri,
- Kentsel tasarım ve kamusal mekanların oluşumu (örn. güvenlik sorunu ve ayrımcılık/dışlanma süreçleri),
- Barınma ve mülkiyet sorunu,
- Hak temelli mücadeleler,
- Emek süreçleri/ emek politikaları ve mekan,
- Doğal kaynakların özelleştirilmesi,
- Kentsel planlama dışındaki yerel hizmetlerin sunumu,
- Yerel hizmetlerin yerine getirilmesinde merkezîyetçilik ve idari vesayet (örn. bütüncül yasası, bazı belediyelere kayyum atanması).

Bu kapsamda, 500 kelimeyi geçmeyecek bildiri özetlerinizi ve sempozyumun amaçları ile nasıl ilişkilendikleri ve katılımcılarını özetleyen kısa bir metinle birlikte oturum/etkinlik önerilerinizi 19 Aralık 2016 son gönderim tarihlerine kadar spokadinkom@spo.org.tr adresine göndermenizi bekliyoruz.

Birlikte üreteceğimiz, eşitlikçi ve erkek egemenliğine karşı bir dünyayı kurma yönünde dayanışmayı büyüteceğimiz verimli bir sempozyum dileğimizle.

TMMOB
Şehir Plancıları Odası Genel Merkezi
Kadın Komisyonu